

ΔΕΟ34

ΜΑΘΗΜΑ 5

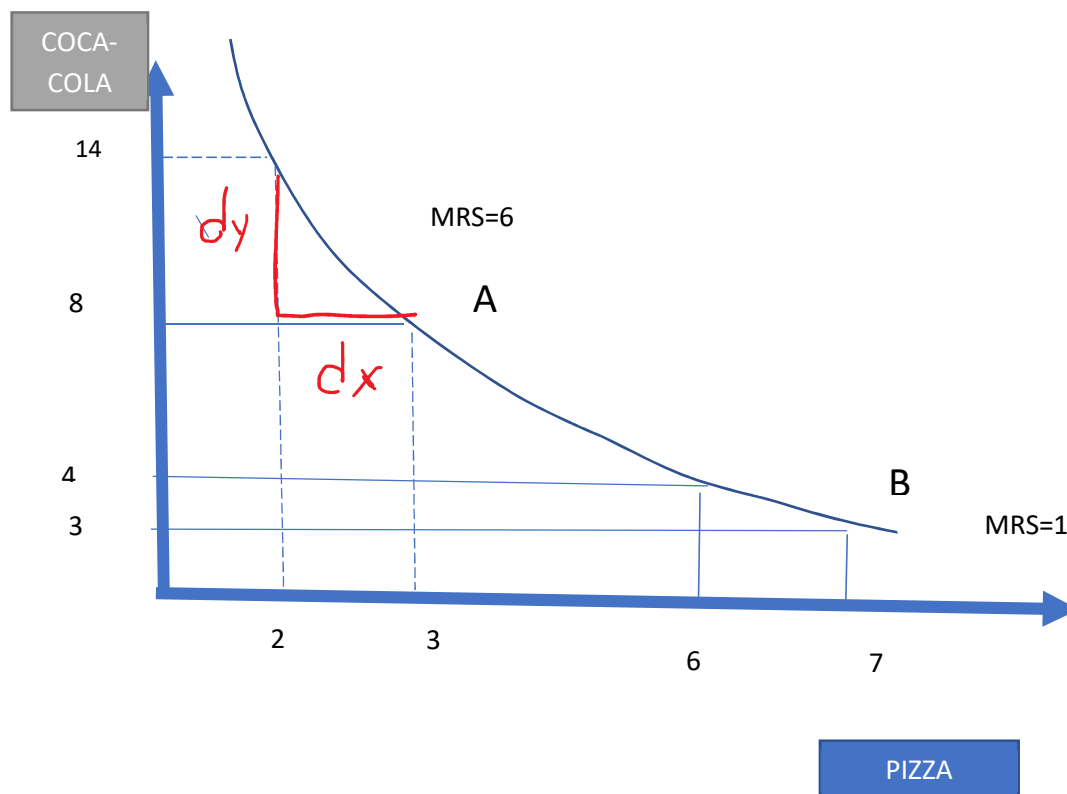
ΟΡΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΥΠΟΚΤΑΣΤΑΣΗΣ &
ΣΥΝΘΗΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

ΟΡΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΛΥ ή MRS

Μας δείχνει την αναλογία με την οποία επιθυμούμε να ανταλλάξουμε αγαθά στο καλάθι μας **ώστε να μην μεταβληθεί η χρησιμότητα που λαμβάνουμε δηλαδή να μείνουμε στην ίδια καμπύλη αδιαφορίας.**

ΣΟΣ

Η επιθυμητή αναλογία ανταλλαγής προσδιορίζεται ,εξαρτάται από τις προτιμήσεις του καταναλωτή και όχι από το εισόδημα του και τις τιμές των αγαθών. Ο MRS ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΣ ΑΠΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ.

Στο σημείο A ο καταναλωτής έχει πολλή coca-cola και λίγες πίτσες, είναι πολύ πεινασμένος αλλά όχι διψασμένος. Για να πειστεί ο καταναλωτής να δώσει μια πίτσα, θα πρέπει να πάρει ως ανταλλαγμα 6 μπουκάλια coca-cola

Ο οριακός λόγος υποκατάστασης είναι 6 μπουκάλια coca-cola ανά 1 πίτσα.

Στο σημείο B ο καταναλωτής έχει λίγη coca-cola και πολλές πίτσες. Ο καταναλωτής είναι προθυμός να δώσει μια πίτσα και να πάρει 1 μπουκάλι coca-cola

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΣΟΣ

Όσο πιο λίγο έχουμε από κάποιο αγαθό τόσο πιο πολύτιμο είναι για εμάς, και για να το ανταλλάξουμε, θυσιάσουμε -χρειαζόμαστε περισσότερο από το άλλο αγαθό για να αντισταθμίσω την χρησιμότητα που θα χάσουμε με τη ανταλλαγή –θυσία.

Αυτό συμβαίνει γιατί η οριακή χρησιμότητα είναι φθίνουσα. Κάθε επιπλέον μονάδα του αγαθού μας, δίνει όλο και λιγότερη επιπλέον χρησιμότητα δηλαδή αν στο καλάθι μας μειώσουμε την ποσότητα ενός αγαθού από το οποίο έχουμε μικρή ποσότητα χάνουμε μεγάλη χρησιμότητα. Αντίθετα όταν μειώσουμε την ποσότητα ενός αγαθού το οποίο το έχουμε σε μεγάλη ποσότητα χάνουμε λιγότερη χρησιμότητα.

Σούπερ ΣΟΣ ΤΟ ΠΩΣ ΘΑ ΔΙΑΒΑΖΩ ΤΟΝ MRS

- Θα μου δίνεται η έκφραση « ο οριακός λόγος **MRS** του X σε όρους Y»
ή Ο οριακός λόγος «του x από Y»

Αυτή την έκφραση εμείς θα την μεταφράζουμε ως :

$$\begin{aligned}MRS_{YX} &= -\frac{\Delta X}{\Delta Y} = \frac{\text{ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ X ΠΟΥ ΘΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ}}{\text{ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ Y ΠΟΥ ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΙ}} \\ &= -\frac{3-2}{8-14} = \frac{1}{6}\end{aligned}$$

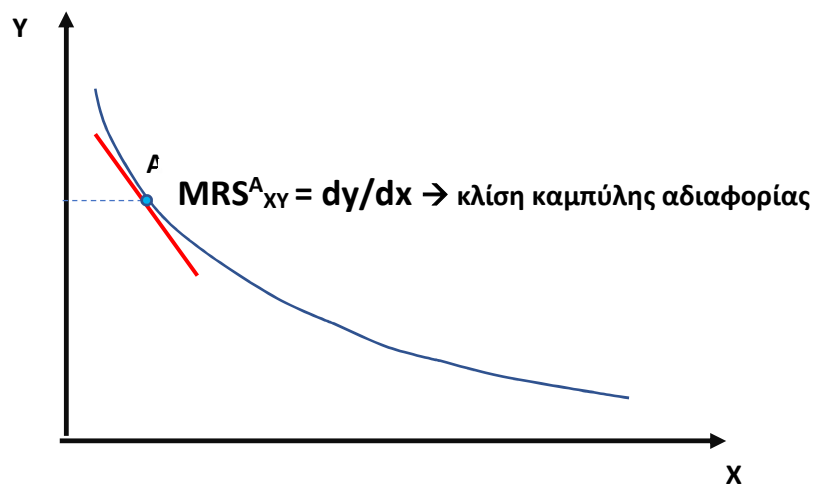
ΥΠΟΔΕΙΞΗ: ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΜΟΥ ΛΕΕΙ ΤΟ ΓΥΡΙΣΩ ΑΝΑΠΟΔΑ ΓΙΑ ΤΟ $MRS_{\psi X}$ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΗΛΙΚΟ ΟΠΩΣ ΤΟ ΔΙΑΒΑΖΩ $=\frac{\Delta X}{\Delta \psi}$

- Θα μου δίνεται η έκφραση « ο οριακός λόγος **MRS** του Y σε όρους X»
ή Ο οριακός λόγος «του Y από X»
- Αυτή την έκφραση εμείς θα την μεταφράζουμε ως :
- $$MRS_{XY} = -\frac{\Delta Y}{\Delta X} = \frac{\text{ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ Y ΠΟΥ ΘΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ}}{\text{ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ X ΠΟΥ ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΙ}} = -\frac{-6}{1} = 6$$

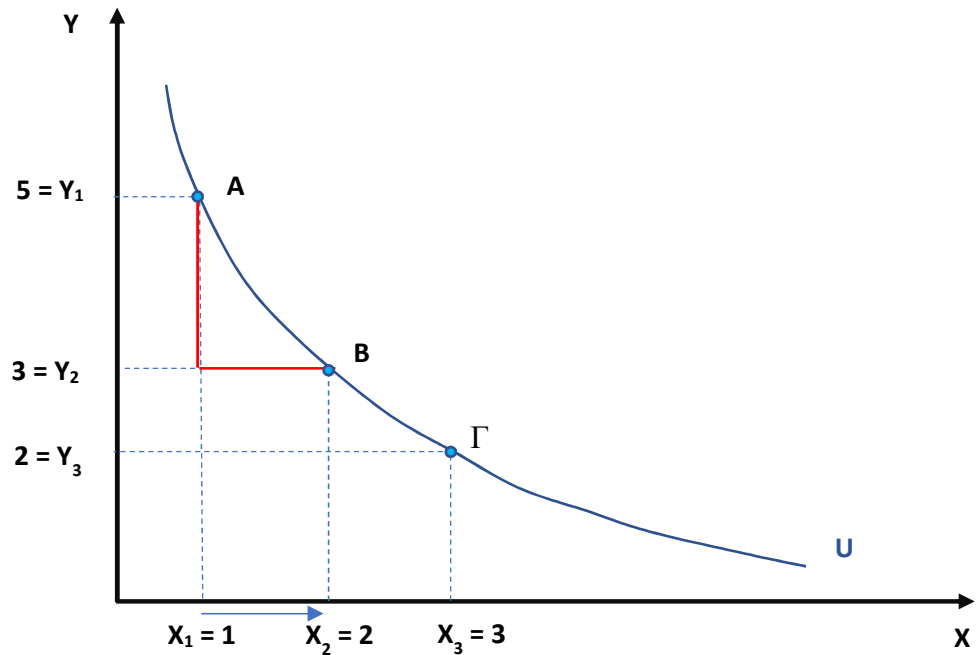
ΥΠΟΔΕΙΞΗ: ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΜΟΥ ΛΕΕΙ ΤΟ ΓΥΡΙΖΩ ΑΝΑΠΟΔΑ ΓΙΑ ΤΟ MRS_{XY} ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΗΛΙΚΟ ΟΠΩΣ ΤΟ ΔΙΑΒΑΖΩ $=\frac{\Delta Y}{\Delta X}$

MRS_{XY} μας δείχνει εάν αυξηθεί το αγαθό x κατά 1 μονάδα πόσο πρέπει να θυσιάσουμε -μειώσουμε το αγαθό Y ώστε να έχουμε την ίδια χρησιμότητα.

Καμπύλη αδιαφορίας και οριακός λόγος υποκατάστασης

Οριακός λόγος υποκατάστασης MRS

Στο σημείο A ο οριακός λόγος του Y από X είναι

$$MRS_{YX} = -\frac{\Delta X}{\Delta Y} = \frac{\text{ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ Χ ΠΟΥ ΘΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ}}{\text{ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ Y ΠΟΥ ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΙ}} = -\frac{3-5}{2-1} = 2$$

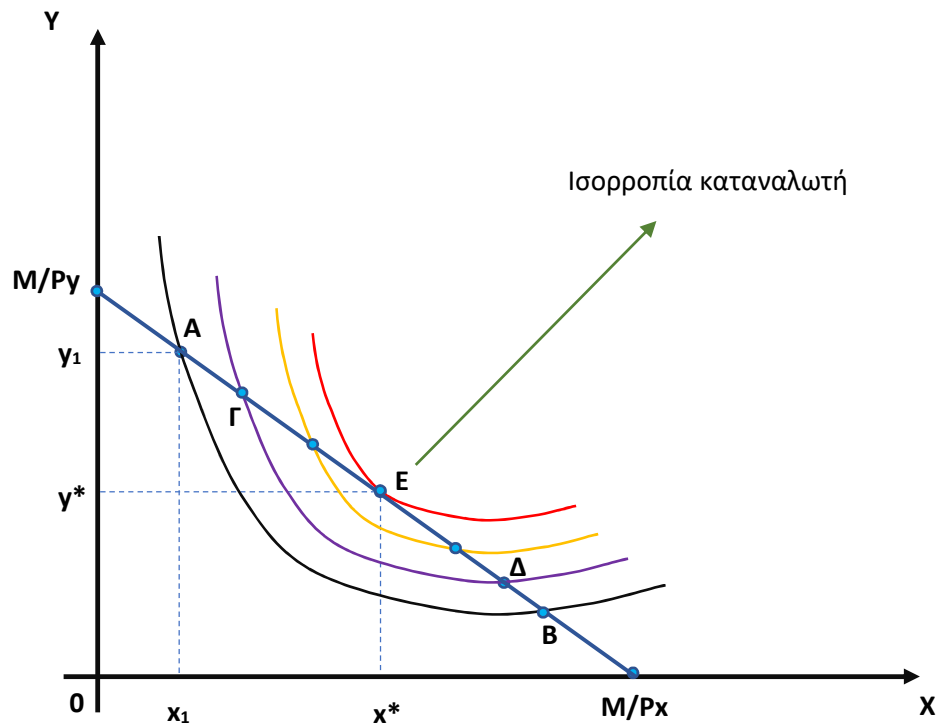
Στο σημείο B ο οριακός λόγος του Y από X είναι

$$MRS_{XY} = -\frac{\Delta X}{\Delta Y} = \frac{\text{ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ Χ ΠΟΥ ΘΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ}}{\text{ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΟΥ Y ΠΟΥ ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΙ}} = -\frac{2-3}{3-2} = 1$$

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΣΟΣ

- ✓ Σε κυρτή καμπύλη αδιαφορίας καθώς η ποσότητα του αγαθού X ο MRS_{XY} πάντα βαίνει μειούμενός
- ✓ $MRS_{XY} = -\frac{dy}{dx} = \frac{MU_X}{MU_Y}$ Ο MRS ΤΟΥ Y ΑΠΟ X μπορεί να υπολογιστεί και ως ο λόγος των οριακών χρησιμοτήτων των 2 αγαθών

Ισορροπία Καταναλωτή

Ο καταναλωτής επιλέγει τον συνδυασμό επί της γραμμής του εισοδηματικού περιορισμού. Οι συνδυασμοί ΑΓΔΒ είναι εφικτοί αλλά προσφέρουν μικρότερη χρησιμότητα από το Ε

Ο καταναλωτής βρίσκεται σε ισορροπία (δηλ. δεν έχει κίνητρο να μεταβάλει την επιλογή του), εάν δεν υπάρχει τρόπος να αυξήσει τη συνολική χρησιμότητά του. Αυτό συμβαίνει όταν (α) δαπανά όλο του το εισόδημα, και (β) η ανά ευρώ οριακή χρησιμότητα είναι η ίδια μεταξύ των αγαθών. Δηλαδή, ΘΑ ΙΣΧΥΕΙ

$$\frac{MU_X}{MU_Y} = \frac{P_X}{P_Y} \quad \text{H} \quad \frac{MU_X}{P_X} = \frac{MU_Y}{P_Y} \quad \text{δηλαδή}$$

Στο σημείο Ε που είναι το σημείο ισορροπίας

Η καμπύλη αδιαφορίας εφάπτεται του εισοδηματικού περιορισμού

Η καμπύλη αδιαφορίας και ο εισοδηματικός περιορισμός έχουν την ίδια κλίση.

Στο σημείο επαφής όπου έχουμε **υψηλότερη καμπύλη αδιαφορίας** που είναι διαθέσιμη για τον καταναλωτή **η οποία εφάπτεται του εισοδηματικού περιορισμού λέγεται σημείο ισορροπίας** (βιβλίο σελ. 82 ΣΟΣ)

ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΚΑΘΕ ΕΥΡΩ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΟΡΙΑΚΗ ΩΦΕΛΕΙΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΓΑΘΟ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με τη προϋπόθεση κυρτών καμπυλών αδιαφορίας ο καταναλωτής μεγιστοποιεί τη χρησιμότητα του στο σημείο εκείνο όπου ο οριακός λόγος υποκατάστασης του Υπό Χ ισούται με το λόγο των οριακών χρησιμοτήτων του Υ και του Χ και τον λόγο των τιμών των αγαθών Χ και Υ. Το σημείο αυτό είναι το σημείο ισορροπίας του καταναλωτή. Στο σημείο αυτό, κάθε ευρώ του καταναλωτή αγοράζει την ίδια οριακή ωφέλεια από κάθε αγαθό.

$$\text{Συνθήκη ισορροπίας του καταναλωτή } MRS_{XY} = \frac{MU_X}{MU_Y} = \frac{P_X}{P_Y}$$

Πρόβλημα για την ισορροπία

Αν δεν ισχύει η σχέση $MRS_{XY} = \frac{MU_X}{MU_Y} = \frac{P_X}{P_Y}$ ο καταναλωτής δεν βρίσκεται σε ισορροπία Αυτό σημαίνει ότι δεν μεγιστοποιεί τη χρησιμότητα του άρα έχει κίνητρο να μεταβάλει τις επιλογές του ώστε να φτάσει στο άριστο. Αυτό που πρέπει να κάνει είναι να μειώσει την οριακή χρησιμότητα ανά ευρώ του ενός αγαθού και να αυξήσει του αλλού ώστε να επέλθει η ισορροπία. Αυτό επιτυγχάνεται καταναλώνοντας μεγαλύτερη ποσότητα (η οριακή χρησιμότητα φθίνει όσο καταναλώνουμε περισσότερο) Αντίστοιχα αν αυξάνουμε την οριακή χρησιμότητα ανά ευρώ καταναλώνουμε μικρότερη ποσότητα.

Σοσσσσσσσσοσσσσοσος ΓΡΗΓΟΡΟΣ ΤΡΟΠΟΣ =ΤΟ Μεγάλο θα μεγαλώνει πάντα ενώ το μικρό θα μικραίνει

Παράδειγμα Έστω αρχικά είμαστε σε ισορροπία επομένως θα ισχύει

$$\frac{MU_X}{MU_Y} = \frac{P_X}{P_Y} \quad \text{H} \quad \frac{MU_X}{P_X} = \frac{MU_Y}{P_Y}$$

Ένας καταναλωτής επιλέγει συγκεκριμένες μονάδες X και Y κάθε εβδομάδα. Στο καλάθι που καταναλώνει, η οριακή χρησιμότητα του X είναι 20 και του Y είναι 10. Οι τιμές των δύο αγαθών είναι $P_X = 5$, $P_Y = 2$. Εξηγήστε εάν ο καταναλωτής βρίσκεται σε ισορροπία. Εάν όχι, τι πρέπει να κάνει;

Απάντηση

Θα υπολογίσουμε την ανά ευρώ οριακή χρησιμότητα του κάθε αγαθού.

$$\text{Η ανά ευρώ οριακή χρησιμότητα του X είναι } \frac{MU_X}{P_X} = \frac{20}{5} = 4$$

$$\text{Η ανά ευρώ οριακή χρησιμότητα του Y είναι } \frac{MU_Y}{P_Y} = \frac{10}{2} = 5$$

$$\text{Συνεπώς θα ισχύει } \frac{MU_X}{P_X} < \frac{MU_Y}{P_Y}$$

Άρα ο καταναλωτής δεν βρίσκεται σε ισορροπία. Εάν ο καταναλωτής δαπανήσει ένα ευρώ λιγότερο στο αγαθό X και δαπανήσει ένα ευρώ περισσότερο στο αγαθό Y θα αυξήσει τη συνολική του χρησιμότητα. Ο καταναλωτής θα πρέπει να μειώσει την κατανάλωση X και να αυξήσει την κατανάλωση του Y μέχρις ότου να επανέλθει σε ισορροπία.

